

EP nariai: „Informacija, kurią gauna Lietuvai Europos vadovų taryboje atstovaujantis asmuo, yra skirta ne tam asmeniui, ji skirta – Lietuvai“

Apžvelgdami svarbiausius įvykius, Europos Parlamento nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius pažymėjo, kad pagrindinis šią savaitę keliamas klausimas buvo, kodėl įvyko kadenciją baigiančios Vokietijos kanclerės Angelos Merkel skambutis Aliaksandrui Lukašenkai. Jis nebuvo bendro Europos Sąjungos (ES) sutarimo rezultatas, tačiau paaiškėjo, kad Lietuvos Prezidentas apie jį žinojo. R. Juknevičienė pasidalijo išvalgomis, jog stebint tarptautinę žiniasklaidą jaučiamas skirtumas tarp informacijos, kurią apie susidariusią situaciją gauna labiau į vakarus nuo mūsų esančios šalys ir tos, kurią gauname mes.

„Vaizdai per CNN, BBC ir kt. informacijos kanalus pateikiami per humanitarinę prizmę. Informacija apie „karą tarp Lenkijos pareigūnų ir į pasienį išstuntų žmonių turbūt prisidėjo prie to, kad A. Merkel puolė skambinti Lukašenkai, tam, kad ten neatsitiktų dar blogesnių dalykų, – samprotavo R. Juknevičienė. – Tai kad CNN, BBC reporteriai buvo įleisti filmuoti iš Baltarusijos pusės, o ne iš Lenkijos, taip pat įtampa tarp Lenkijos ir ES galėjo nulemti tokį Vokietijos kanclerės žingsnį“. Pasak A. Kubiliaus, šią problemą reikėtų nagrinėti tiek ES, tiek Lietuvos mastu.

Situacija parodė mūsų labai silpnas ir pavojingas vietas, kaip yra valdoma arba nevaldoma informacija. Parlamentaras kritiškai įvertino A. Merkel skambutį, nes, politiko nuomone, ES užsienio politika turi būti kolektyvinė ir bendra. Vokietijos kanclerė būtų galėjusi skambinti, jei toks sprendimas būtų priimtas vienoje ar kitoje ES institucijoje. Kaip tik tuo pačiu metu vyko Užsienio reikalų tarybos posėdžiai, tačiau Taryba apie tai nebuvo informuota. R. Juknevičienės manymu, galbūt taip buvo pasielgta todėl, kad ES institucijos sprendimus priiminėja ilgai, o sprendimų ir veiksmų reikėjo nedelsiant. Vis dėlto A. Kubiliaus nuomone, sutarimas dėl skambučio nebūtų atėmęs daug laiko. Dabar sukurtas precedentas, jog kažkuri iš šalių narių gali imtis iniciatyvų, kurios vėliau sukels daug blogų pasekmių.

Kokius rezultatus duos A. Merkel skambutis, pasak A. Kubiliaus, pamatysime po savaitės ar dviejų, belieka tikėtis, jog jie bus geri. Politikas iškėlė analogiją su filmuose dažnai matomomis įkaitų pagrobimo dramomis, kur neteisėti migrantai yra tarsi įkaitai, įkalinti pasienyje, o Lukašenka – pagrobėjas. Tad ir kalbėtis su juo turi tam pasirengę žmonės. Nereikia pamiršti prieš tai buvusio skambučio V. Putinui, kuris ir nurodė kalbėtis su A. Lukašenka.

„Reikia prisiminti, kad visa tai organizuoja ir stebi Putinas. Jei ES pasirodys, kaip negalinti ir negebanti tinkamai spręsti šios įkaitų dramos, taip, kad po to ji jau nebesikartotų, tai šiomis silpnybėmis greitai pasinaudos Putinas ir mes turėsime žymiai didesnių problemų,“ – sakė A. Kubilius.

R. Juknevičienė akcentavo, jog tai buvo dvišalis skambutis, o ne ES įgaliojimų vykdymas. Tad dabar dažnai girdimas klausimas, kokia toliau bus ES reakcija, kai jau sutarta dėl sankcijų aviacijai ir kitiems, dalyvaujantiems migrantų kontrabandoje. A. Kubilius patikino, kad ES Užsienio reikalų taryba priėmė aiškų sprendimą dėl migrantų kontrabandos dalyvių – avialinijų sankcionavimo. Tokiai pozicijai pritaria ir mūsų užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis. Šią savaitę Taryboje svarstomas oro linijų sąrašas, kurioms turėtų būti pritaikytos sankcijos. Išsigandusios tokie ES atsako, kai kurios avialinijos stabdo dalyvavimą migrantų kontrabandoje.

Šiuo metu „Belavia“ (Minsko režimo prižiūrima oro linijų kompanija) yra tame sąraše, tačiau ar liks po vadinamosios „tylos procedūros“, kai šalys narės gali pasakyti, jog nesutinka su vienu ar kitu siūlymu, – laikas parodys. „Yra žinių, kad „Belavia“ bandoma išbraukti. Tas, kas siūlo išbraukti, tokiu atveju turi prisiimti visą atsakomybę už tai, ką „Belavia“ darys toliau – gabens ar negabens migrantus. Lygiai taip pat gali būti, kad ir „Belavia“ jau yra išsigandusi galimų sankcijų ir pakako pagąsdinimų,“ – sakė A. Kubilius.

Politikai blogai įvertino ir mūsų šalies Prezidento laikyseną. Tenka sunerinti dėl viešo Lietuvos įvaizdžio, kai šalies Prezidentas interviu BBC pasakė, jog reikia kalbėtis su Lukašenka, ką ir padarė A. Merkel. Nors prieš savaitę buvo sakęs priešingai. R. Juknevičienė vėl bandė ieškoti paaiškinimų sakydama, jog politinės patirties anksčiau neturėjusiam Prezidentui žinutė iš A. Merkel yra didelis įvykis ir jis galėjo neišdrįsti nesutikti su šios planais kalbėtis su Lukašenka. Tą patį tada belieka sakyti ir BBC.

„Man atrodo, kad Prezidentui trūksta patirties arba tiesiog tvirto politinio stuburo bei turėti aiškią savo nuomonę. Jei turi nuomonę, kad negalima kalbėtis su Lukašenka, tai tu tą nuomonę ir gink. Ir A. Merkel tai drąsiai pasakyk. Aš suprantu, kad tai nėra paprasta tokio dvišalio pokalbio metu. Vokietijos kanclerei tai taip pat nėra paprasta psichologiškai, prisimenant, kad vasaros pradžioje A. Merkel su E. Makronu Vadovų Taryboje pasiūlė, kad reikia kalbėtis su Putinu, daryti summit'ą. Tada ir mūsų Prezidentas, ir visi kiti pasakė ne, tai būtų klaida. Tada kanclerė nutarė, kad ji nebesitars su Vadovų Taryba, o imsis pati tiesiai skambinti. Prezidentas čia ir įkliuvo“, – pasakojo A. Kubilius. Stebėtis verčia ir tai, jog tą patį pirmadienį išėjo labai geras trijų Baltijos šalių Prezidentų pareiškimas, smerkiantis Lukašenką, paremiantis Lenkiją, raginantis kurti tribunolą.

„Prezidento stuburo nebuvimas... Blogai Lietuva atrodo tarptautinėje erdvėje.

Blogiausia yra tai, kad Prezidentas, gavęs tą informaciją iš kanclerės A. Merkel, kaip Vadovų Tarybos narys, atstovaujantis Lietuvai, tą informaciją paliko sau ir savo patarėjai Astai Skaisgirytei. Nei informavo Premjerę, nei Vyriausybę, nei užsienio reikalų ministrą, nei

EP nariai: „Informacija, kurią gauna Lietuvai Europos vadovų taryboje atstovaujantis asmuo, yra skirta ne tam asmeniui, ji skirta – Lietuvai“

diplomatinių korpusą. Tuo tarpu latvių ir estų Premjerai, kurie dalyvauja Vadovų Taryboje ir būna šalia G. Nausėdos (A. Merkel skambino ir jiems), informaciją perdavė visoms žinyboms, kurioms ją reikia turėti,“ – pasakojo A. Kubilius. R. Juknevičienė pridėjo, kad Lietuvos Ministrė Pirmininkė ir užsienio reikalų ministras informaciją gavo iš kaimyninių šalių, o ne iš savo šalies vadovo.

„Mano manymu, tai jau yra „ant ribos“ konstitucinių pareigų nevykdymo. Nes ta informacija, kurią gauna Lietuvai Vadovų taryboje atstovaujantis asmuo, yra skirta ne tam asmeniui, ji skirta – Lietuvai,“ – pabrėžė A. Kubilius ir nusistebėjo Prezidentūros kaltinimais užsienio reikalų ministrui turint problemų su komunikacija, nes, pasak politiko, tai būtent Prezidentūra jų turi.

„Tai yra aiškus pavyzdys, kodėl Premjeras turi būti Vadovų Taryboje. Nebūtų tokių problemų su komunikacija. Nors, kita vertus, Dalia Grybauskaitė buvo Vadovų Taryboje, bet turbūt jai į galvą nebūtų atėjusi mintis tokiu atveju neinformuoti savo diplomatinio korpuso ir ypač – užsienio reikalų ministro,“ – mintį tęsė R. Juknevičienė.

A. Kubilius pajuokavo, kad Lukašenka dėl hibridinio karo buvo suvienijęs ES – visi ES vadovai laikėsi nuostatos, kad jis kaltas ir atsakingas, tačiau tai buvo iki šio pirmadienio – iki A. Merkel skambučio. Dabar ši nuostata gali būti apsilupsi, o A. Merkel pavyzdžiu gali pasekti ir kiti ES šalių vadovai.

Atsisveikindama R. Juknevičienė Prezidentui linkėjo atsisakyti asmeniškumų ir vengiant asmeninių simpatijų ar antipatijų dirbti su Premjerais, užsienio reikalų ministrais, nesvarbu, kas jais bebūtų.

EP nariai: „Informacija, kurią gauna Lietuvai Europos vadovų taryboje atstovaujantis asmuo, yra skirta ne tam asmeniui, ji skirta - Lietuvai“

